

települési értéktárba történő felvételéhez

Falka Reka (név)
Falka Reka (aláírás)
Rakvere, 2015. 03. 16. (település, dátum)

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Rachere Vilmos Vajár - test. - nek Sport, Iskolaforgalmi és Kulturális Bizottság

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: SIKK Biztosít. társ.
 Levelezési cím: 2300 Ráckereszt, József István tér 4.
 Telefonszám: 06-24/523-333
 E-mail cím: rackere@rackere.hu

1. A nemzeti érték megnevezése:

Sz. sz. templom (Nagyboldogasszony Templom)

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

- agrár- és élelmiszergazdaság
- ipari és műszaki megoldások
- természeti környezet
- egészség és életmód
- kulturális örökség
- turizmus
- épített környezet
- sport

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Rachene, Viola u. d.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- ☐
- települési
- ☐
- tájegységi
- ☐
- megyei
- ☐
- külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

1487-teen eipöytä gó'häms shiksham, heliö falan an 1700-as evokien
kõrjikan hõlkam itllusi fieshõkkaal bõrõkõta Gmndtõrõs. Kodar.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Magyarország egyetlen, Európa legcsalább részén fekvő országát gőgös
szépségekkel. Munkálatok jelenlétére mellett tanítókai vezénnyel is bír.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

8. A nemzeti érték hivatalos meghatározásának címe: Port Magerit Mairumi (1998. Árkádika) Mairumi Antal; Budapest, 2012.
Szék Nádorosi - Török Nádorosi (Rakóczi, 2012. R. 1. 1. 1.) R. 1. 1. 1.

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

W x x . p a c h e . b u s

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárbra felvételre javasolt nemzeti érték tényképe vagy audiovizuális-dokumentációja ✓
2. A Hiv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt sajtó készítésű tényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

SZAKVÉLEMÉNY

Települési Értéktárba történő felvételhez

Szerb (Nagyboldogasszony)-templom

Ráckeve kiemelt jelentőségű műemléke, Magyarország egyetlen, Európa a legészakibb részén fennmaradt gótikus szerb temploma (1487), a többiek mind a 18-19. században épültek. A barokk kerítéssel körülvett kertben 18. századi építmények is sorakoznak: jobbra a plébániaház, balra az iskola, s hátul a harangozó háza. A templom mögött hajdanán temető húzódott meg.

A templomot a török terjeszkedés elől az al-dunai Kevéről a 15. században ide települt rácok emelték, s 1487-ben, Mátyás király uralkodása idején szentelték fel. A 16. század elején épült a régebbi Keresztelő Szent János, illetve a későbbi, a két orvos szent, Kozma és Damján nevét viselő oldalkápolna, valamint a különálló harangtorony alsó szintje. A harangtorony gótikus földszintjét a 18. században két copfstílusú emelettel és törtvonalú sisakkal egészítették ki.

A kápolnákat két-két, változatosan tagolt kőbélletű, csúcsíves ablak világítja meg. Az építményeken gótikus keresztvirág, a nyeregtetők között faragott vízköpő látható.

Az építkezéseken feltehetőleg Budáról érkezett olasz kőművesek és kőfaragók dolgoztak.

A templom mellett már a 16. században kolostor működhetett, amelyet a 18. század második felében számoltak fel.

A szerb portát övező kerítést, a kosáríves kaput, az udvaron álló kutat, amelynek kávéjába gótikus faragványt falaztak be, a templom kettős keresztjét valamint a torony felső szintjét, szép vonalú sisakját és a toronyórát Mária Terézia uralkodása alatt készítették, s barokk jegyeket tükröznek.

Az egyhajós templomba napjainkban a Keresztelő Szent János kápolna reneszánsz kapuján keresztül juthatunk be, amelyen 16-17. századi bekarcolt feliratot találunk. A falon napóra mutatja az időt. Egy, a Fuggerek magyarországi képviselőjétől származó útleírás Ráckeven az 1550-es években már toronyórát is említ. A Szent János-kápolna oromzatának gótikus kőkeresztje töredékes.

A főépület három részre tagolódik. A második és harmadik boltszakasz közötti teret alacsony fal választja ketté. Ez a freskókkal díszített fal különíti el a férfiak templomát a női templomtól. Mennyezete késő gótikus hálómennyezet, amely hat boltszakaszból áll, a hatodik maga a szentély. A szentélyt a kecses rokokó ikonosztás takarja, amelyen három ajtó nyílik, a középső a püspöki ajtó, a „királykapu”, a két szélsőt használja a misét mondó pap. A szentélybe nő nem léphet.

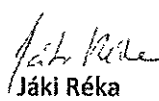
A templom és a kápolnák belsejét gazdagon díszítették, a mintegy 1000nm-es falfelületet barokk stílusjegyekkel ötvözött bizánci hangulatú freskók díszítik. A templombelsőt először 1514-ben festették ki, amelyből ma már csak néhány részlet látható. Belső falait az 1700-as évekből való középkori balkáni stílusú freskók díszítik, amelyek Grundtovits Teodor mester művei. A túlvilágról alkotott felfogás érdekes tükrözése az utolsó ítéletet ábrázoló freskó a templom főbejárata körül, amely minden évben egyszer, a búcsú idején nyílik csak meg.

A templom berendezése barokk, míg a vörösmárvány-sírlapok némelyike az 1500-as évek elejéről származik, s jól tükrözi a városban élő rác polgárok anyagi helyzetét. Ezek készítője egyes kutatók szerint az a firenzei születésű Johannes Fiorentinus volt, aki az esztergomi Bakócz-kápolna építésében is részt vett. A templomban az ortodox szokásoknak megfelelően ülőhelyek nincsenek, csak támaszkodószékek vannak a falak mentén.

A pravoszláv Sárkány Boldogasszony tiszteletére felszentelt templom ünnepe az ortodox időszámítás tizenegy napos eltérését figyelembe véve augusztus 26-ára esik. A templom védőszentjének ünnepét körmenettel és búcsúval ünneplik a Csepel-szigeti szerbek.

A múzeum szakembereként javaslom a Ráckevei Települési Értéktár felvételébe.

Ráckeve, 2015. 03.17.

Jákó Réka
mb. múzeumigazgató

